

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Barbory Peckové

Charakter a budoucnost KSČM v kontextu jejího vztahu se spřízněnou politickou mládežnickou organizací KSM/SMKČ

IMS FSV UK léto 2012

Barbora Pecková si vybrala pro svou práci obtížné téma, které v české literatuře nebylo dosud systematicky zpracováno. Zkoumá charakter radikálně levicové mládežnické organizace (nebo spíše organizací), blízké KSČM, analyzuje její vztah s KSČM a snaží se na tomto základě usuzovat o budoucnosti samotné komunistické strany.

Svou analýzu pojala velmi široce a založila ji především na dokumentech analyzovaných subjektů, jejich tisku, publikací a vyjádření jejich představitelů, včetně několika osobních interview. Použila rovněž reprezentativní výběr literatury jak domácí tak zahraniční provenience. Jak prameny, tak literaturu odpovídajícím způsobem zhodnotila ve svém úvodu.

Analyzované subjekty posuzuje s pomocí konceptu názorových proudů, které se ve straně i straně blízkých mládežnických organizacích vytvořily. Pro analýzu mládežnických organizací a jejich vztahu s KSČM používá koncept politických mládežnických organizací (PMO) a sleduje naplňování jednotlivých funkcí, které má mládežnická organizace ve vztahu ke straně hrát. Autorka v úvodu práce ukazuje, jak bude tento koncept operacionalizovat a tuto operacionalizaci v kapitolách 2. a 3. naplňuje.

První kapitola práce se věnuje charakteristice KSČM a mládežnických organizací od roku 1989. Definuje jednotlivé etapy vývoje strany, ukazuje vznik jednotlivých názorových proudů a jejich měnící se vliv na identitu a politiku strany. Daří se jí vytvořit diferencovaný a plastický obraz strany v jejím vývoji. Podobně diferencovaný obraz poskytuje i následující analýza KSM/SMKČ, kterou autorka založila na vlastní výzkumné práci a rozsáhlé rešeršní aktivitě. Poukazuje na vnitřní rozpory v KSM a SMKČ, vzájemný odstup organizací, roli jednotlivých představitelů.

Druhá kapitola je věnována hlavnímu tématu práce: vztahům mezi KSČM a mládežnickými organizacemi. Analyzuje nejprve ideovou a programovou blízkost a naopak rozdíly, které vztah zkoumaných subjektů charakterizují. Nejprve řeší vztah analyzovaných institucí k minulosti a dokládá na známou vnitřní diferenciaci KSČM, ale také odlišnosti v přístupech KSM a SMKČ. Dále kapitola přináší analýzu dosud nepřiliš známých a diskutovaných programových dokumentů KSČM, zejména aktuální diskusní verze programového modelu společnosti „Socialismus pro 21. století“, který stranu zatím nadále spíše rozděluje, nežli spojuje. Ukazuje, že téma rozděluje i KSM a SMKČ. Kapitulu uzavírá analýza přístupu zkoumaných organizací k EU a NATO.

Třetí kapitola podobně podrobně a s oporou na velké množství dokumentů a literatury řeší otázku praktické spolupráce (a její absence) ve vztazích mezi KSČM a mládežnickými organizacemi. Jako významné téma a předěl uvádí zrušení KSM a následující rozdělení hnutí komunistické mládeže. Ukazuje vztah KSČM a SMKČ jako oboustranně ambivalentní. V závěru kapitoly srovnává dříve analyzované pozice SMKČ s mediálně známými mladými členy strany, kteří nevzešli z KSM/SMKČ; poukazuje na jejich odstup od stranických konzervativců a stalinistů.

V závěru autorka shrnuje uvedené poznatky a odpovídá na své výzkumné otázky.

Práce je velmi bohatá na prameny, vystoupení představitelů a stranické tisky. Uvádí do literatury a analyzuje takový soubor dokumentů, oficiálních i osobních vyjádření a publikací těchto organizací, jaký se zatím v české ani zahraniční literatuře neobjevil. Zejména tato klíčová část práce je svým způsobem novátorská a představuje nepřehlédnutelný přínos pro studium mládežnických organizací, blízkých KSČM.

Způsob zpracování by ovšem vyžadoval pečlivější redakční práci, a to jak v textu, tak v poznámkovém aparátu; obsahuje značné množství chyb, které její akademickou úroveň snižují a vyvolávají dojem nedbalosti. Práci by rovněž prospělo určité zúžení záběru na hlavní téma a na použití konceptu politických mládežnických organizací.

Autorka nicméně předkládá práci, již se skutečně angažovaně věnovala a která analyzuje zatím málo probádanou problematiku. Navrhuje se proto přijmout práci k obhajobě a ohodnotit ji známkou dvě (velmi dobrá).

JUDr. Vladimír Handl, CSc.

Praha 16. 6. 2012

Ústav mezinárodních vztahů, Praha